

Momentliste skole

Før skolen henviser må punkt 3,4 og 5 i *Veileder for tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging* (UDIR) være vurdert.

Denne momentlisten er tenkt som en disposisjon og støtte når dere har behov for å vurdere et barns utvikling. Når tiden er inne for en henvisning til PP-tjenesten, brukes momentlisten i sammenheng med **henvisningsskjemaet**.

Det anbefales å samarbeide med foreldrene i prosessen. De papirene som sendes til PPT, skal gjennomgå og underskrives av foreldrene. Elever over 12 år bør få medinnflytelse og mulighet til å komme med egne beskrivelser av hva som oppleves som vanskelig og bra. Det er viktig at det eleven oppfatter som bra, kommer først.

Elever som henvises PPT, skal alltid være kartlagt i lese- og skriveferdighet. Før henvisning for lese-, skrivevansker må syn og hørsel være sjekket.

Grunnleggende ferdigheter

Obligatorisk materiell som **må** vedlegges en eventuell henvisning til PPT.

Leseferdighet

- Nasjonale prøver i lesing (for 5., 8. og 9. trinn)
- ORF – kartlegging i leseferdigheter.
- Ordkjedetesten
- Bokstavprøven
- Språk 6-16

Anbefalte kartlegginger

- Dysmate eller Logos, rapport med tolkning vedlegges
- Arbeidsprøven

Skriveferdighet

- Eksempel på skriftlige arbeid må være vedlagt, det kan være diktat og friskrivning.

Muntlige ferdigheter

- Beskriv barnets ferdigheter når det gjelder å uttrykke seg muntlig, delta i kommunikasjon som ved å lytte og samtale.
- Kartlegging i begrepsforståelse Info Vest.

Regneferdigheter

Ved henvisning som gjelder matematikkvansker må kompetansenivå/ferdigheter beskrives. Beskriv hva eleven mestrer/ikke mestrer, elevens forståelse av faget og interesse. Gjør rede for elevens tall-, begreps- og symbolforståelse, forståelse av de fire regneartene og strategibruk.

- Alle teller
- Kartleggeren
- Hele eller deler av dynamisk kartleggingsprøve (Statped)
- Kartlegging i tallforståelse Info Vest.

Minoritetsspråklige barn.

Det er viktig å kartlegge språkferdigheten, både på norsk og på morsmålet.

- Utdanningsdirektoratets kartleggingsmateriell: UDIRs kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk.
- Eksempler på friskriving må vedlegges.

Anbefaler:

- IL-basis, fra Lesesenteret (1-4 trinn).
- [Leseprøver på morsmål, finnes på 17 forskjellige språk.](https://nafo.oslomet.no/kartlegging-og-utredning/kartleggingsprover-pa-morsmal/)
<https://nafo.oslomet.no/kartlegging-og-utredning/kartleggingsprover-pa-morsmal/>

Språk og kommunikasjon.

Syn og hørsel skal være undersøkt før henvisning. Har barnet hatt perioder med øreproblem eller innlagt dren, må dette komme frem i henvisningen. Barn som strever med å lese og skrive, kan ha språkvansker. Vær også oppmerksom på at det kan være en sammenheng mellom sosiale og emosjonelle vansker og språkvansker.

Momentliste, språk

- Innhent informasjon fra foreldre om tidlig språkutvikling.
- Beskriv elevens kommunikasjon med medelever og voksne.
- Sjekk språkforståelse. Får eleven med seg det lærere/medelever formidler?
- Bruker eleven setninger med rett struktur og lengde?
- Strever eleven med å finne ord?
- Kartlegg med Språk 6 – 16

Momentliste, uttale

- Strever barnet med **uttale**, gi eksempler på hvordan det uttaler ord isolert og i setning.
- Er **stemmen hes** og/eller **nasalt** må barnet først undersøkes av en øre-, nese-, halslege før henvisning.
- Er personer rundt barnet urolige for at barnet **stammer** og/eller **løpsktalende**, henvis for en vurdering.

Generell fungering

Hovedpunktene i momentlisten ift. beskrivelse av fysisk og motorisk utvikling, sosial og emosjonell fungering og konsentrasjon/oppmerksomhet bør utdypes og spesifiseres. En utdypning av underpunkter og konkrete spørsmål vil gjøre det lettere for lærere å vurdere og skrive henvisningen, samt lettere for PPT å vurdere henvisningen.

Fysisk og motorisk utvikling

- Fin/grov motorisk fungering
- Allmenntilstand
- Passivitet/aktivitet

Sosial og emosjonell fungering

Kontakt og kommunikasjonsform

- Tar eleven kontakt med andre barn og voksne – hvordan (initiativ, verbal og non-verbal)
- Markerer eleven egne behov og meninger overfor voksne og barn (selvhevdelse)
- Hvordan klarer eleven å ta imot beskjeder og instruksjoner
- Hvordan forholder eleven seg til krav og grenser – i forhold til voksne og barn
- Elevens vennerelasjoner – stabile/langvarige eller ustabile/kortvarige

Samhandling

- Elevens evne til samarbeid – kunne vente på tur – forstå – følge regler
- Fungerer eleven aldersadekvat
- Elevens evne til innlevelse/tar det andres perspektiv
- Behov for oppmerksomhet (oppmerksomhetssøkende/tilbaketrukket, evne til å dele oppmerksomhet)
- Tar eleven spesielle roller/funksjoner i kontakten med andre barn og voksne (f.eks. klovn, syndebukk, leder, passiv, mekler, tolk, voksenrolle, «pleasing»)

Følelsesmessige uttrykksformer

- Hvilke følelser gir eleven uttrykk for og hvordan (glede, sinne, redsel, tristhet, engstelse, utrygghet osv.)
- Reaksjoner på overganger, brudd på rutiner, uventede hendelser
- Humørsvingninger/stabilitet
- Kan eleven snakke om vanskelige ting og søke trøst/støtte

Konflikthåndtering

- Elevens evne til å argumentere/forhandle
- Elevens reaksjoner på konflikter (verbalt følelsesuttrykk/handling)
- Impulskontroll/frustrasjonstoleranse/selvkontroll

Elevens miljø

- Reaksjoner på belastende hendelser

Konsentrasjon og oppmerksomhet

- Utholdenhet
- Impulsivitet
- Hukommelse
- Oversikt
- Evne til å mestre overganger og endring i aktiviteter
- Forhold til avtale og tidsbegrep
- Evne til fordypning/holde fokus

PPT Meløy
August 2025